

Riktlinjer för

MARKUPPLÅTELSE

på allmän platsmark

Antagen av kommunstyrelsen 2020-10-26 §213

Markupplåtelse på allmän platsmark

Innehåll

1. Syfte	3
2. Bakgrund	4
2.1 Lagar och förordningar	4
2.2 Vad är offentlig plats?	4
2.3 När behövs tillstånd?	5
3. Handläggning	6
4. Allmänna riktlinjer	7
4.1 Event, marknader och cirkus	7
5. Särskilda riktlinjer	8
5.1 Skyltar, och trottoarpratere	8
5.2 Uteservering – en del av staden	9
5.3 Varuexponering vid butik	9
5.4 Containers och upplag	9
5.5 Loppis	10
6. Torghandel	11
7. Food trucks och matvagnar	12
8. Avgifter	13
8.1 Påföljder	13

1.Syfte

Syftet med riktlinjer är att vara ett stöd till de som önskar nyttja offentlig plats. Den ska också underlätta för samhällsbyggnadsenheten vid handläggning och vid yttrande till polismyndigheten

Riktlinjerna innehåller en samlad information om krav, regler och avgifter som varje sökande behöver veta.

De syftar också till att uppnå en bättre ordning på offentlig plats och undvika otillbörligt nyttjande. En plats som i detaljplanen är redovisad som allmän är ett område avsett för ett gemensamt behov. En sådan allmän plats ägs ofta av kommunen och tillhör alla, därför är det viktigt att riktlinjer upprätthålls så att centrum är trivsamt och tillgängligt för alla.

2. Bakgrund

Att upplåta offentlig plats eller annan mark som utgör offentlig plats för annat ändamål, kräver en särskild prövning. Många gånger är upplåtelse av en sådan plats en förutsättning för att kunna genomföra byggnadsarbete eller tillfälliga arrangemang.

Andra markupplåtelser som t ex för uteserveringar, torghandel och annan tillfällig försäljning är ett positivt tillskott i stadsmiljön och ska därför vara möjliga.

Det är av vikt att upplåtelser kan regleras för att undvika negativa effekter och onödiga störningar i framkomlighet.

Kommunens yttrande ska därför baseras på en sammanvägd bedömning av samtliga intressen som kommunen har att bevaka. Utgångspunkten ska alltid vara hänsynen till alla som vistas på den aktuella platsen.

Vid upplåtelser i centrala Valdemarsvik och andra känsliga miljöer, ska hänsyn tas till att helhetsintrycket av den berörda miljön inte förfulas.

Sammantaget ska bedömning av markupplåtelse ta hänsyn till kommunens och allmänhetens intressen vad gäller tillgänglighet, miljö och det allmänna intrycket av stadsbilden.

2.1 Lagar och förordningar

Enligt Ordningslagen (1993:1617) krävs ett polistillstånd för att få nyttja offentlig plats om användandet inte överensstämmer med det ändamål som platsen upplåtits för eller som är allmänt vedertagen.

Lag (1957:259) om rätt för kommun att ta ut en avgift för vissa upplåtelser av offentlig plats, ger möjligheten att bestämma en upplåtelseavgift. Detta med hänsyn till ändamålet med upplåtelsen samt nyttjarens fördel av denna samt kommunens kostnader och övriga omständigheter.

Torghandel regleras i kommunens Lokala ordningsföreskrifter för torghandel i Valdemarsviks kommun, 05FS 1996:23.

2.2 Vad är offentlig plats?

En offentlig plats är enligt Ordningslagen (1993:1617) 1 kap. 2§, en väg, gata, trottoar, park, torg eller liknande som är avsedd att användas av allmänheten. I detaljplaner anges den oftast som allmän platsmark.

2.3 När behövs tillstånd?

Tillstånd av polismyndigheten krävs för att få använda offentlig plats till något annat än vad den är avsedd för. Till exempel att ställa ut en trottoarpratare eller ordna en uteservering på en plats som vanligtvis är avsedd för fotgängare.

Tillstånd krävs också för tillfälliga event, arrangemang och marknader, samt olika typer av försäljningsstånd på annan plats än där kommunen har ordnat plats för det ändamålet. Även för vad som kallas ambulerande försäljning krävs tillstånd, trots att man inte står stilla på en och samma plats. Däremot krävs inte tillstånd för tillfälligt musicerande om ingen försäljning sker. Det betyder att en trubadur eller en kulturskola kan ställa sig och uppträda en stund och även ta upp frivilligt bidrag i en hatt, men inte sälja t ex inspelningar på cd.

Tillstånd behövs inte om platsen tas i anspråk endast tillfälligt, i obetydlig omfattning och utan att inkräkta på någon annans tillstånd.

I kommentarer till Ordningslagen står särskild att: "ett nyttjande av platsen som sträcker sig mer än någon timme kan som regel inte anses vara ett tillfälligt ianspråktagande"

Beroende på utformning och ändamål, så kan andra tillstånd krävas. Det kan vara att bygglov krävs eller tillstånd från miljömyndighet.

3. Handläggning

Det är viktigt att ansökan om nyttjande av offentlig plats inkommer i god tid innan platsen är tänkt att nyttjas.

Handläggningstiden kan variera för både polismyndighet och kommun.

Blanketten för ansökan om tillstånd enligt ordningslagen finns på Polisens webbplats.

Kontakta gärna kommunen innan du ansöker hos Polisen, för att säkerställa att den yta du tänkt är tillgänglig.

Till ansökan behöver du också foton/ritningar/skisser med angivna mått.

Gäller din ansökan en uteservering där du tänker använda gasol för tex värme, så bör du kontakta räddningstjänsten. Gasolhantering kan vara tillstånds-eller anmälningspliktigt.

Andra tillstånd som kan behövas är tillstånd för alkoholservering och livsmedelshantering.

4. Allmänna riktlinjer

Kommunen bedömer nyttjandet med hänsyn till omgivningen och det allmännas intresse. Det sker alltid en avvägning mellan de olika intressen som kommunen har att bevaka i samband med upplåtelsen. Det kan röra sig om markanvändning, miljö, stadsbild eller trafik.

I centrala Valdemarsvik och övriga känsliga miljöer tas också hänsyn till helhetsintrycket och att inga bestående skador på markbeläggning, träd eller planteringsytor sker.

För att trygga ovanstående intressen kan villkor anges i upplåtelsen. Särskild hänsyn tas alltid till gångtrafiken och en bedömning görs hur upplåtelsen kan påverka synskadade och andra rörelsehindrade personen.

Ett fritt gångutrymme på 1,5 m ska alltid eftersträvas.

4.1 Event, marknader och cirkus

Evenemang som cirkus, tivoli, marknad och andra event är oftast återkommande. Denna typ av event sker oftast på offentlig mark och kräver polistillstånd.

Plats tilldelas av kommunen med en karta. Ansvarig person för eventet ansvarar för att inhämta alla erforderliga tillstånd som kan tillkomma för att genomföra evenemanget.

Du behöver också meddela kommunen om eventet medför någon avstängning av gator eller parkeringar.

5. Särskilda riktlinjer

5.1 Skyltar, och trottoarpratare

Reklamskyltar och trottoarpratare kräver alltid polistillstånd enligt Ordningslagen.

Kommunen bedömer sedan möjligheten att ge tillstånd. Varje skylt/trottoarpratare kräver en individuell bedömning utifrån den platsens förutsättningar. Kommunen ska, vid bedömning, också upplysa den sökande om skylten kräver bygglov. Trottoarpratare kräver inte bygglov. Ytterligare information kring det finns i "Skyltpolicy för Valdemarsviks kommun".

För att skylt eller trottoarpratare ska ges tillstånd krävs att:

- Fordonstrafik ej skym
- Fri bredd på gångbanan med minst 1,5 m kvarstår
- Den estetiska miljön inte påverkas negativt

Trottoarpratare som är godkänd ur tillgänglighetsperspektiv heter City eller City sign och finns i olika storlekar.

Trottoarpratare ska placeras i direkt anslutning till den butik/rörelse som reklamen avser. De ska placeras så att de inte påverkar gångtrafikanter. Den får ställas ut under den aktuella verksamhetens öppettid, men får inte hindra vinterväghållning och inte vara fast förankrad.

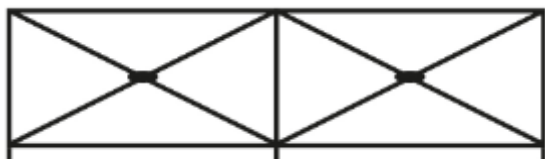

5.2 Uteservering – en del av staden

Alla stadsmiljöer har sin unika karaktär i form av husfasader, gatans utformning och hur det offentliga rummet möblerats. Uteservering är en viktig del av detta och därför betyder utseendet mycket för helhetsintrycket.

Uteservering kräver polistillstånd och kan beviljas utanför den egna verksamheten där personal har uppsikt över hela ytan. Uteserveringar ska avgränsas med staket som är väl anpassat och som smälter in i omgivningen.

Staketet ska ha minst två avbärare, varav den lägst placerade ska fästas 0,2 m över markytan. Detta för att synskadade som använder vit käpp ska känna avgränsningen och inte riskera att snubbla in över utställda möbler. Staket ska ge ett öppet och luftigt intryck och bör inte vara högre än 0,9 m från marken.

Exempel på staket

Normalt ska möbler placeras direkt på marken. Upphöjda trägolv blir gärna boplats för oönskade smådjur, som lätt kan slinka in i restaurangverksamhetens lokaler.

I undantagsfall kan golv tillstyrkas på platser där det lutar för mycket. Det kan krävas bygglov för sådana golv.

Vita plastmöbler bör undvikas, då de gärna blåser omkring samt att vitt upplevs som bländande att sitta vid, särskilt för personer med synnedsättning.

En fri gångyta utanför uteservering ska finnas på minst 1,5 m.

Parasoll får inte sticka ut utanför uteserveringen.

Uteserveringen ska hållas ren från skräp och det är inte tillåtet att sopa ut skräpet ut på kommunens renhållningsområde.

5.3 Varuexponering vid butik

Exponering av varor utanför den egna verksamheten är en del av stadslivet, främst på sommaren. Även sådan uppställning av t ex varubord, klädställning eller bord och stolar kräver polistillstånd. Du kan göra en ansökan för allt du önskar ställa ut, alltså även trottoarpratare i samma ansökan som varuexponering.

5.4 Containers och upplag

Containers och upplag beviljas restriktivt. Uppställning kräver polistillstånd och kan ingå i annan upplåtelse av offentlig mark. Vid skräpiga upplag eller annan estetiskt störande verksamhet ska tillfälliga plank eller täckta staket uppföras runt upplaget.

Containers ska följa räddningstjänstens krav på avstånd från byggnad.

Återställning ska ske utan onödiga dröjsmål.

5.5 Loppis

Markupplåtelse för loppis och liknande kräver polistillstånd. Kommunen anvisar lämplig plats. I dagsläget hänvisas till gräsyterna intill Kolplan. Enstaka försäljning av nya produkter eller egentillverkade alster kan också ske på torgplatserna. Kontakta kommunen för hänvisning till torgplats.

6. Torghandel

Plats för torghandel finns idag på Salutorget. Inget polistillstånd krävs för försäljning där. Kontakta kommunen för mer information om lediga platser.

Salustånd och för försäljning godkänt fordon ska vara i vårdat skick och av god standard.

Mer upplysning kring torghandel finns i kommunens torghandelsstadgar.

7. Food trucks och matvagnar

Försäljning från Food trucks och andra matvagnar får ske på anvisad plats intill Kolplan. Den anvisade platsen medför att polistillstånd inte behövs för att stå där.

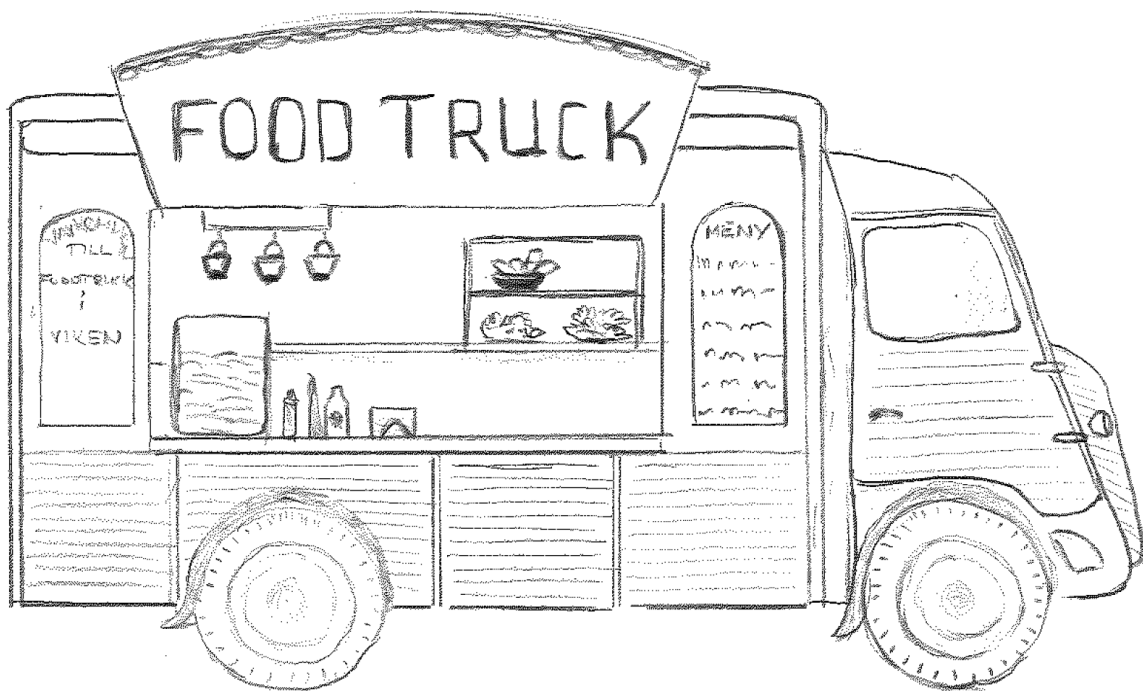
Fordonen ska ha hållas rena och får inte ha rester av klistermärken eller annat som ger ett ovårdat intryck.

Papperskorg med lock, ska finnas och vara förankrad så den inte kan blåsa iväg.

Meny ska sitta fäst på fordonet.

Möbler och/eller bord för tillbehör får ställas ut men inte på ett sådant sätt att de hindrar framkomligheten på gångvägen.

Kontakta kommunen för anvisning av plats och el anslutning.

8. Avgifter

Polismyndigheten tar ut en avgift för ansökan om nyttjande av offentlig mark.

Kommunen tar en avgift för vissa markupplåtelser enligt taxa, fastställd av kommunfullmäktige. Avgiften varierar beroende på typ av markupplåtelse samt hur stor yta som tas i anspråk samt under vilken tid upplåtelse önskas.

Upplåtelse för skolklasser, ideella och/eller humanitära föreningar och organisationer är avgiftsfri.

8.1 Påföljder

Om yta inte återställs efter upplåtelsen har kommunen rätt att utföra återställandet på användarens bekostnad.

Vid eventuell åverkan eller extra renhållning som kan uppstå i samband med upplåtelsen, utför kommunen nödvändiga åtgärder på användarens bekostnad.

Kommunen har rätt att, med omedelbar verkan, återkalla markupplåtelse i händelse av att överenskomna villkor ej efterlevs.